

MATEUSZ PAKUŁA

Arcybiskupie Wyższe Seminarium Duchowne w Szczecinie

KULT ŚW. OTTONA Z BAMBERGU JAKO PRZEDMIOT KATECHEZY

1. Wprowadzenie. 2. Magisterium *Vaticanum II* o kulcie świętych. 3. Kult św. Ottona w świetle teologii liturgicznej (kolekta i II czytanie z Liturgii godzin). 4. Liturgia godzin (II czytanie godziny czytań). 4.1. Dawanie świadectwa o Słowie Bożym (o Chrystusie). 4.2. Przygotowanie na trudności w głoszeniu Jezusa. 4.3. Wytrwałość w dawaniu świadectwa o wierze. 5. Zakończenie

Słowa kluczowe: liturgia, kult świętych, św. Otton, katecheza

1. WPROWADZENIE

Kult świętych ma swoje głębokie zakorzenienie w Starym Testamencie. Cześć, jaką oddawano wybitnym osobistościom (np. Abrahamowi, Mojżeszowi, Dawidowi, Oniaszowi), była jedną z podstawowych elementów pamięci o tych, którzy mieli szczególną więź z Jahwe, przez co odgrywali kluczową rolę w życiu wierzących¹. W Nowym Testamencie przywołuje się te postaci przede wszystkim w Liście do Hebrajczyków, jako przykłady szlachetnych przodków. Kluczowe staje się określenie *martyr* (świadek), które odnosiło się wyłącznie do świętych pierwszych wieków chrześcijaństwa. Podobne przykłady wspomnienia, np.: Abrahama, Izaaka, Jakuba, pojawiają się w Dz 7, 2–53; Rz 4, 9–12; Ga 3, 6–29; Jk 5, 10–11. Tekst Hbr 12, 18–24 stanowi pewną podstawę kultu świętych². O wstawiennictwie świętych w niebiańskim Jeruzalem wspomina także Ap 5, 8; 6, 9–10. J. Nowak zauważa, że kult świętych w Nowym Testamencie opiera się, po pierwsze: na duchowej komunii (zjednoczeniu) z Chrystusem w Królestwie niebiańskim i uwielbieniu samego Boga Ojca. Następnie zaznacza, że kolejnymi elementami kultu jest przykład do naśladowania przez wiernych oraz wstawiennictwo u Boga³.

Do dziś Kościół podchodzi do tej kwestii w taki sam sposób, upatrując w świętych pewną ostoję i pomoc w codziennym życiu wiarą. Wydaje się, że najsilniej

¹ Por. J. Nowak, *Święci w Misterium Paschalnym Chrystusa*, Poznań 2020, 9–10.

² Por. H. Fros, *Wprowadzenie do Mszy o świętych*, t. I, Warszawa 1980, 26–27.

³ Por. J. Nowak, dz.cyt., 11.

wybrzmiewa element wstawiennictwa u Boga. Każdy święty przez specyfikę życia, postępowania, cechy charakteru itp., otrzymał pewnego rodzaju wyłączność na konkretne kwestie związane z ludzką egzystencją. Dlatego tak żywy jest przez wieki kult świętych w Kościele zarówno w oficjalnej modlitwie wspólnoty, jak też i w jej aspekcie prywatnym (ludowym). Każda specyfikacja i konkretyzacja potrzeb i oczekiwań pozytywnie wpływa na rozwój kultu danego świętego. Można powiedzieć, że różne momenty, okresy w historii Kościoła generują takie postacie, które są potrzebne wierzącym w danym momencie historii. W tym również przejawia się troska samego Boga o człowieka, który potrzebuje dobrego i świętego przykładu, by móc budować własną indywidualną świętość życia.

Dla dzisiejszych katolików zamieszkujących ziemię Pomorza Zachodniego szczególną postacią jest św. Otton, biskup Bambergu, który przyniósł na tę ziemię wiarę w Trójjedynego Boga. Przy okazji 900. rocznicy tego wydarzenia, jakim była jego misja chrystianizacyjna na tym terenie, warto zwrócić uwagę na jego postać, tym bardziej że mimo tak odległego czasu związanego z jego działalnością (XII w.), również dziś jest doskonałym przykładem życia chrześcijańskiego. Stąd też niniejszy artykuł będzie traktował o kulcie św. Ottona, który warto przedstawić i omówić na zajęciach religii w szkole. Kult świętych rozumie się zazwyczaj bardzo trywialnie, ograniczając się do pobożnych opowieści, skądinąd często sztucznie ubarwionych, o bohaterach wiary. Rzadko jednak zagłębia się do tego, co podaje aktualne Magisterium o czci świętych, a także teksty liturgiczne, które stanowią nie tylko *lex orandi*, ale także *lex credendi*. Kościół bowiem modli się tak, jak wierzy. Zatem, oprócz nauki Kościoła dotyczącej świadectwa i naśladownictwa świętych, w niniejszym artykule zostanie ukazana treść euchologii mszalnej, właściwie kolekta wspomnienia św. Ottona, jak również tekst II czytania zaczerpniętego z Liturgii godzin. Teksty te przekazują jednoznaczne treści, które można umieścić w konspekcie katechetycznym.

Artykuł nie podejmuje wszystkich aspektów teologicznych, które w sobie zawiera. Opiera się głównie na treściach, które można wykorzystać przy okazji katechezy szkolnej lub parafialnej.

2. MAGISTERIUM *VATICANUM II* O KULCIE ŚWIĘTYCH

O kulcie świętych wspomina Konstytucja o liturgii świętej, która w numerze 104 podaje:

Kościół rozmieścił w ciągu roku wspomnienia męczenników oraz innych świętych, którzy dzięki wielorakiej łasce Bożej doszli do doskonałości, a osiągnąwszy już wieczne zbawienie, wyśpiewują Bogu w niebie doskonałą chwałę i wstawiają się za nami. W dniu ich narodzin dla nieba Kościół głosi misterium paschalne w świętych, którzy z Chrystusem współcierpieli i zostali z Nim współuwielbieni, przedstawia ich wiernym jako przykład, pociągający wszystkich przez Chrystusa do Ojca, a przez ich zasługi wyjednywa Boże dobrodziejstwa.

Powyższą myśl uzupełnia także w numerze 111:

Zgodnie z tradycją Kościół oddaje cześć świętym oraz otacza szacunkiem ich autentyczne relikwie i wizerunki. Uroczystości świętych głoszą cuda Chrystusa w Jego sługach, a wiernym podają

przykłady do naśladowania. Aby uroczystości świętych nie przesłaniały świąt, których treścią są misteria zbawienia, należy wiele spośród tych uroczystości pozostawić Kościołom partykularnym, poszczególnym narodom lub rodzinom zakonnym, rozciągając na cały Kościół tylko te, które upamiętniają świętych o prawdziwie powszechnym znaczeniu.

Podstawową kwestią związaną z kultem świętych Sobór przedkłada ich jako przykłady do naśladowania przez wiernych. Święci stają się swego rodzaju drogą, która prowadzi do Chrystusa, a przez Niego do Ojca. Jedynym Pośrednikiem jest sam Jezus, dlatego święci, korzystając z Jego świętości, uwielbiając Go swoją modlitwą, wstawiają się za swoimi braćmi i siostrami w niebie. Dochodzi tu także istotna prawda o złożonej rzeczywistości Kościoła jako triumfującego w niebie, a także pielgrzymującego. Warto zwrócić na to uwagę przy okazji omawiania niniejszego tematu, ponieważ ta prawda często jest pomijana, a przecież świętych obcowanie to element także naszego życia wiary.

Z soborowego dokumentu wynika także, że wszelkie cuda, które dzieją się przez wstawiennictwo świętych, są dziełem samego Chrystusa. Stąd warto uwrażliwiać młodzież i dzieci na pewne niebezpieczeństwo magizmu wiary, postaci świętych jak też przedmiotów z nimi związanymi. Każda uroczystość ku czci świętego jest u swego źródła uroczystością wychwalającą samego Chrystusa i Jego cuda dokonane przez braterską modlitwę świętych.

Powyższą kwestię porusza także Konstytucja dogmatyczna o Kościele. W numerze 50 zaznacza, że:

*[...] Kościół zawsze wierzył, że są oni (Apostołowie i Męczennicy) ściślej złączeni z nami w Chrystusie, okazywał im, jak i Błogosławionej Maryi Dziewicy i świętym Aniołom, cześć szczególną i pobożnie modlił się o pomoc ich wstawiennictwa. Do nich wszystkich dołączeni zostali niebawem także inni, którzy dokładniej naśladowali dziewictwo i ubóstwo Chrystusa, a w końcu i ci, których **znamienite praktykowanie cnót chrześcijańskich i boskie charyzmaty zalecały pobożnej czci i naśladowaniu wiernych. Przeglądając się życiu tych, którzy wiernie naśladowali Chrystusa, mamy z nowego tytułu pobudkę do szukania Miasta przyszłego i równocześnie poznajemy najpewniejszą drogę, po której wśród zmienności świata stosownie do właściwego każdemu stanu i warunków będziemy mogli dojść do doskonałego zjednoczenia z Chrystusem, czyli do świętości.***

Nadto w numerze 67 dodaje:

*Sobór święty umyślnie podaje do wiadomości tę katolicką naukę, [...] aby szczerze popierać kult Błogosławionej Dziewicy, szczególnie liturgiczny, a praktyki i zbożne ćwiczenia ku Jej czci zalecane w ciągu wieków przez Urząd Nauczycielski cenili wysoko i to, co postanowione było w minionych czasach o kulcie obrazów Chrystusa, Błogosławionej Dziewicy i Świętych, pobożnie zachowywali. [...] Niechaj następnie wierni pamiętają o tym, że **prawdziwa pobożność nie polega ani na czymś i przemijającym uczuciu, ani na jakiejś próżnej łatwowierności, lecz pochodzi z wiary prawdziwej, która prowadzi nas do uznawania przodującego stanowiska Bogarodzicielki i pobudza do synowskiej miłości ku Matce naszej oraz do naśladowania Jej cnót.***

Dodatkowo wzmiankuje się o kulcie Matki Bożej jako szczególnym (gr. *hyperdulia*). Wiadomo, że miejsce Bogarodzicy jest wyjątkowe i nieodwołalne, to jednak można tu zastosować analogię w naśladowaniu Jej cnót i przykładu życia wobec innych świętych i błogosławionych. Wyczula się na dojrzałość kultu, aby nie były to tylko emocjonalne afekty, ale prawdziwa chęć naśladownictwa z determinacją do osiągnięcia własnej osobistej świętości.

3. KULT ŚW. OTTONA W ŚWIETLE TEOLOGII LITURGICZNEJ (KOLEKTA I II CZYTANIE Z LITURGII GODZIN)

Kolekta wspomnienia św. Ottona (1 lipca)

Modlitwa kolekty jest podstawą każdego formularza mszalnego. Nadaje bowiem ton i przekazuje główny nurt modlitwy tajemnicy konkretnego dnia. Szczególnie uwidacznia się to w formularzach ku czci świętych. Dzięki tej eucharystii, ujętej w *sanctorale*, można pokrótce dowiedzieć się, jakimi cechami odznaczała się postać będąca patronem dnia. Tak też jest z okazji św. Ottona:

Wszechmogący, miłosierny Boże, święty Otton, biskup, doprowadził Pomorzan do prawdziwej wiary i udzielił im sakramentów zbawienia, pomóż nam swoją łaską, abyśmy zachowali dar wiary, którego nam udzieliłeś. Przez naszego Pana...⁴.

W eucharystii tej można wyróżnić trzy syntagmy, które będą wiodące w samej modlitwie, jak też i analizie hermeneutycznej, co zaznaczono poniżej:

Wszechmogący, miłosierny Boże, święty Otton, biskup, **doprowadził Pomorzan do prawdziwej wiary i udzielił im sakramentów zbawienia**, pomóż nam swoją łaską, **abyśmy zachowali dar wiary**, którego nam udzieliłeś. Przez naszego Pana...⁵.

„Doprowadził do prawdziwej wiary”

Każdy katecheta, a w pierwszej kolejności rodzic jest „doprowadzającym do wiary”. Wiara jest darem od Boga, jedną z najintymniejszych sfer naszego życia, która uwidacznia się na zewnątrz. We współczesnym świecie ta wiara jest podważana, ośmieszana, sprowadzana tylko to jakichś emocji, afektów, a nie sfery wolitywno-duchowej. Traktuje się ją jako tradycję, a nie żywotną i dynamiczną rzeczywistość w człowieku. Stąd istotne jest, aby w relacji uczeń – katecheta stworzyć relację (więź), która pozwoli na bycie prawdziwym *paidagogos* dla swoich podopiecznych. Wymaga to osobistego świadectwa wiary prowadzącego.

Trzeba również zwrócić uwagę, że wiara jest dynamiczna przez to, że do niej się dojrzewa, w różnych momentach życia pojmuję (przeżywa) się ją inaczej. Od prostej i ufnej, poprzez burzliwą i wątpliwą aż do spokojnego przyłgnięcia do Pana w poddania się Jego woli. Nie jest to sprawa prosta, lecz złożona, dlatego potrzeba przewodnika, który pozwoli przetrwać trudności w zawierzeniu Bogu. Taki był św. Otton dla Pomorzan, a dziś inni pasterze Kościoła i wszyscy głoszący naukę Ewangelii. Wypełnia się wówczas nakaz samego Chrystusa, by iść i nauczać wszystkie narody przez zanurzenie w źródło chrztu świętego (por. Mt 28, 19–20).

⁴ *Mszal rzymski dla diecezji polskich*, 118’.

⁵ Tamże.

„Udzielił sakramentu zbawienia”

Wiara w Chrystusa i przyjęcie chrztu staje się bramą do zbawienia. Ważne by ten dar w sobie pielęgnować. Nie zakopać go jak ewangeliczne talenty (por. Mt 25, 14–30). Potrzeba ciągłej stymulacji tego daru, aby go ożywiać i czynić żywotnym. Odkrycie własnego chrztu i innych sakramentów inicjacji chrześcijańskiej pomaga zgłębić swoją wiarę i samoświadomość przynależności do Chrystusa i Kościoła. Nie można zapominać o ważnym aspekcie wspólnoty ochrzczonych. Sakramenty dokonują się w Kościele i przez Kościół, dlatego kluczowy jest element wspólnoty w życiu wiary. Wspólnoty, która nas przyjmuje, wychowuje. Jako Lud Boży tworzymy własny klimat, atmosferę rozwoju wiary. Sama wiedza na temat sakramentów nie wystarczy, aby nimi żyć. Trzeba konkretnych bodźców, troski wspólnoty, która wielokrotnie pomaga przetrwać zachwiania i ludzkie wątpliwości.

Pewnym współczesnym trendem jest także „zeświecczenie sakramentów”. Należy rozumieć to pojęcie przez pryzmat świeckich uroczystości, które na wzór sakramentów organizuje się dla dzieci i młodzieży. Zamiast chrztu świętego przygotowuje się uroczystość nadania imienia, wspólne spotkanie przy stole itp. Podobnie sprawa ma się z I Komunią świętą. Rodzice, by zadbać o komfort psychiczny dzieci, które nie uczestniczą w życiu parafialnym, organizują przyjęcia „świeckiej komunii”, obdarowując dzieci prezentami.

„Abyśmy zachowali dar wiary”

Święty Otton dał przykład wiary oddanej bez reszty. W obliczu jego życia warto zadać sobie pytanie: Jak dzisiaj patrzy się na swoją wiarę? Obecnie chce się religię w wielu obszarach życia marginalizować, co uzasadniają m.in. spory ideologiczne. Pojawia się więc pytanie: Dlaczego wiara jest tak niebezpieczna dla różnego rodzaju ideologii? Dlatego że uczy naturalnego, logicznego myślenia. Wiara musi współgrać z rozumem, jak uczył św. Jan Paweł II, w Encyklice *Fides et ratio*. To dziś są bardzo ważne aspekty, w których przychodzi posługiwać katechetom, ale także wychowywać dzieci i młodzież. W kontekście postaci św. Ottona, który również mierzył się z podobnymi problemami w jemu współczesnym czasie, wydają się również bardzo zasadne i potrzebne do przeanalizowania.

Zachowanie daru wiary to przygotowanie na trudności, które mogą się pojawić w czasie głoszenia Ewangelii. Trzeba uzmysłwić sobie, że podstawą tego jest zawsze bliska komunია z Bogiem. Tylko blisko Niego możemy wytrwać na polu walki o zbawienie swoje i bliźnich. Poucza o tym św. Paweł w 2 Liście do Tymoteusza: „To wszystko przypominaj, dając świadectwo w obliczu Boga, byś nie walczył o same słowa, bo to się na nic nie przyda, [wyjdzie tylko] na zgubę słuchaczy. Dołóż starania, byś sam stanął przed Bogiem jako godny uznania pracownik, który nie przynosi wstydu, trzymając się prostej linii prawdy” (2 Tym 2, 14–15).

4. LITURGIA GODZIN (II CZYTANIE GODZINY CZYTAŃ)

4.1. Dawanie świadectwa o Słowie Bożym (o Chrystusie)

Treść drugiego czytania z Liturgii godzin opisuje wydarzenia z misji chrystianizacyjnej św. Ottona na Pomorzu. Już pierwsza myśl fragmentu z żywota świętego wskazuje na jego gorliwość w głoszeniu poganom Ewangelii Chrystusa:

Tak wielkim pragnieniem pielgrzymowania i głoszenia słowa Bożego zapalało serce pobożnego Ottona, że postanowił on udać się do kraju pogańskich Pomorzan, ażeby odwieść ich od błędu i sprowadzić na drogę prawdy i do poznania Chrystusa, Syna Bożego⁶.

W tekście uwidacznia się wielka gorliwość świętego biskupa w przepowiadaniu słowa Bożego, a właściwie dawania o nim świadectwa. Stąd pierwsza myśl, która posłużyć może do podkreślenia jej na lekcji religii. Warto w tym momencie przypomnieć naukę Soboru Watykańskiego II o udziale ochrzczonych w potrójnej misji Chrystusa: prorockiej, królewskiej i kapłańskiej. Szczególny nacisk kładzie się w kontekście tekstu z Liturgii godzin na funkcję prorocką. Każdy powołany jest przez Boga do głoszenia dzieła potęgi Tego, który umarł i zmartwychwstał. Szczególnie ochrzczony posłany w swoją codzienność jako dziecko Boże. Istotne jest w tym względzie świadectwo życia pełnego wiary i miłości. Duch Święty staje się nośnikiem łaski, która uzdolnia do podejmowania tychże funkcji w Kościele i poza nim (por. KK 12). To, co przeżywamy w czasie osobistego spotkania ze słowem Bożym na modlitwie, jesteśmy zobligowani przekazywać dalej. Może to przybierać różne formy od zwykłego podzielenia się w gronie mniejszej wspólnoty aż po próby wyrażenia swojej wiary, np. przez sztukę. Trzeba dobierać środki do głoszenia Ewangelii. Wydają się one kluczowe w procesie ewangelizacji lub reewangelizacji, potrzebny współczesnemu młodemu człowiekowi, który przecież w większości przypadków zetknął się z wiarą katolicką. Wiara jest ciągle taka sama, ale trzeba dobierać środki wyrazu, które będą atrakcyjne, a jednocześnie nie będą przyćmiewać samej treści.

4.2. Przygotowanie na trudności w głoszeniu Jezusa

[...] Plemię barbarzyńskie, trwając w swojej dotychczasowej niewierze, zwracało się swoim zwyczajem do kijów i kamieni, tak że wiele razy rzuciło się na świętego kapłana z łaskami i kamieniami. Starało się odpędzić kapłana uzbrojone w te same przedmioty, od czci których ten usiłował je odwieść⁷.

Sam Chrystus zapowiada w Ewangeliach trudności w byciu Jego świadkiem, opór tych, którzy nie chcą przyjąć Jego nauki, a także prześladowania z powodu Jego imienia (por. Mt 5, 11; Łk 21, 17–19; J 15, 18–23). Takie trudności przyszedł również na św. Ottona: „[...] plemię barbarzyńskie, trwając w swojej dotychcześnie-

⁶ Tekst zatwierdzony przez obecną Dykasterię, a wówczas Kongregację, ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, 11.12.2018 r. *Congregatio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum*, Prot. N. 71/17. Tekst II czytania pochodzi z: *Sancti Ottonis episcopi Babenbergnesis Vita Prißlingensis*, wyd. J. Wikarjak, *Monumenta Poloniae Historica*, t. 7, cz. 1, Warszawa 1966.

⁷ Tamże.

wej niewierze, zwracało się swoim zwyczajem do kijów i kamieni, tak że wiele razy rzuciło się na świętego kapłana z laskami i kamieniami. Staralo się odpędzić kapłana uzbrojone w te same przedmioty, od czci których usiłował je odwieść”. Wiara jest czymś, co człowieka drogo kosztuje. W wierze ważna jest miłość, ona natomiast potrzebuje ofiary, aby była prawdziwą. Św. Jakub pisał w swoim Liście: „to, co wystawia naszą wiarę na próbę, rodzi wytrwałość” (Jk 1, 3). Przykład św. Ottona, ale też innych świętych Pańskich, jest dowodem na to, że prawda ta wypełniła się w ich życiu. Dziś cieszą się niebem i Kościół swoim autorytetem to potwierdził.

Warto także podjąć temat cierpienia w życiu człowieka, przede wszystkim przez wiarę w Chrystusa, ale także w szerszym znaczeniu. Cierpienie i trudności w życiu ludzkim nie są bezsensowne. Niektórzy dzięki chorobie zmienili swoje życie. Inni dzięki cierpieniu odkryli jak cenne jest życie, że jest darem, o który należy dbać. Warto przedstawić przykłady ludzi, którzy, borykając się z cierpieniem na co dzień, są szczęśliwi mimo wielu ograniczeń. Sensem życia jest istnienie, bycie, doświadczanie wielu pięknych emocji, relacji, a nie tylko materialistyczne branie i czerpanie z niego przyjemności. Bez prawdziwego i całościowego podejścia do życia z jego „blaskami i cieniami” nie ma mowy o harmonii tego życia. Zawsze przesada w jedną albo drugą stronę przyniesie mierne skutki. Życie wiarą nas o tym poucza i na to przygotowuje. Wiedział o tym bohater wiary Pomorza – św. Otton.

4.3. Wytrwałość w dawaniu świadectwa o wierze

Całkowicie więc zwrócił się [Otton] ku Panu i błagał Go o pomoc dniami i nocami, poświęcając na śpiewanie psalmów i modlitwę, wspólnie ze swymi księżmi w liczbie osiemnastu, cały czas, jaki tylko pozostawał mu wolny od zajęć koniecznych dla utrzymania się przy życiu. I niedługo potem Pan postanowił położyć kres tak wielkim trudom. Mianowicie wiernemu słudze swemu, zanoszącemu modły o zbawienie pogan, zapewnił łatwy posłuch i przez jego służbę do swego świętego Kościoła wkrótce przyłączyć ich raczył⁸.

Kluczowym jest temat wytrwałości w gorliwości dawania świadectwa wiary. Warto skonfrontować z uczniami rzeczywistość, w której żyją. Jakie napotykają trudności w wierze i w jej wyznawaniu? Jak sobie z nimi radzić? Bardzo ważnym elementem, który może pomóc w kroczeniu za Jezusem, są ruchy i wspólnoty katolickie. Stanowią one bowiem pewien azyl, ostoję, gdzie młodzi ludzie (i nie tylko) znajdują tych, którzy tak jak oni starają się być „znakiem” Chrystusa w świecie. W codzienności nie zawsze otwartej na to co transcendentne i duchowe. Wspólnota jest także motywująca, ponieważ widząc innych, którzy mimo wielu słabości trwają przy Jezusie, dają poczucie wspólnego kroczenia za Nim. Ta droga nie jest drogą łatwą, dlatego każde słowo wsparcia, a nawet sama postawa samozaparcia jest doskonałym świadectwem i umocnieniem jednostki chwiejnej lub słabszej w wierze.

O swojej wytrwałości w głoszeniu Ewangelii i w chrystianizacji Pomorzan dał świadectwo św. Otton, udając się w drugą swoją wyprawę misyjną na Pomorze Zachodnie. Można porównać jego trud z zabieganiem św. Pawła Apostoła Narodów.

⁸ Tamże.

5. ZAKOŃCZENIE

Kult świętych, obecny w Kościele od jego początków, nadal wiezie prym w pobożności liturgicznej. Postać św. Ottona, dzięki 900. rocznicy jego misji chrystianizacyjnej, niewątpliwie na nowo zainteresuje katolików na Pomorzu Zachodnim. Może także stać się przyczyną do pogłębienia wiedzy historycznej dotyczącej ewangelizacji na tych terenach.

Przestrzenią do zainteresowania tą postacią jest bez wątpienia katecheza szkolna i parafialna. Warto zwrócić uwagę młodemu pokoleniu na początki wiary oraz Kościoła nad Odrą i Bałtykiem, w którym żyją. Liturgia jest nieodłącznym elementem duchowości katolickiej, dlatego tym bardziej winno się z niej korzystać dla umacniania wiary, aby wczesnośredniowieczna максима Prospera z Akwitanii, urzeczywistniała się w życiu wierzących: „Aby norma modlitwy stawała się normą wiary”⁹ (*Ut legem credendi lex statuat supplicandi*).

Analiza prezentowanego tematu przez pryzmat eucharystii mszalnej oraz tekstów Liturgii godzin, pozwala wyodrębnić konkretne treści, mogące tworzyć konspekt katechetyczny do omówienia postaci i działalności św. Ottona z Bambergu.

Przedstawiony powyżej temat nie wyczerpuje kwestii kultu św. Ottona w liturgii, ale może stać się inspiracją do kolejnych badań dotyczących dzieła ewangelizacji tego wielkiego Misjonarza Pomorza.

BIBLIOGRAFIA

- Congregatio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum*, Prot. N. 71/17.
Fros H., *Wprowadzenie do Mszy o świętych*, t. I, Warszawa 1980.
Mszal rzymski dla diecezji polskich, Poznań 2010.
Nowak J., *Święci w Misterium Paschalnym Chrystusa*, Poznań 2020.
Prosper z Akwitanii, *Capitula coelistini* 8, PL 51, 209.
Sancti Ottonis episcopi Babenbergensis Vita Prieflingensis, red. J. Wikarjak, w: *Monumenta Poloniae Historica*, t. 7, cz. 1, Warszawa 1966.

THE CULT OF SAINT OTTO OF BAMBERG AS A SUBJECT OF CATECHESIS

Summary

The figure of Saint Otto, thanks to the 900th anniversary of his only Christianization, is available to remember this great Apostle of Pomerania to Catholics living today in Western Pomerania.

The space for research in this way is unsupervised school and parish catechesis. It is worth paying attention to the fact that the generation at the beginning of the faith and the Church on the Oder and the Baltic Sea in which it occurs. The liturgy is a consequence of Catholic spirituality, which is why it should be used all the more for a reliable faith, so that the early medieval maxim of Prospero

⁹ Prosper z Akwitanii, *Capitula coelistini* 8, PL 51, 209.

of Aquitaine would be realized in the action of shocks: “that the norm of faith falls upon itself” (ut legem credendi lex statuat supplicandi).

The articles were intended to extract from the rich treasury of the church those elements that could be useful in learning about the figure, but also the method and motives of Saint Otto's actions. By analyzing the topic through the prism of Mass euchology and the content of the liturgy of the hours, the author allows for the isolation of specific content and can create a catechetical outline to discuss the figure and activities of Saint Otto of Bamberg.

Key words: liturgy, cult of Saints, Saint Otto, catechesis

Nota o Autorze

Mateusz PAKUŁA – prezbiter archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej; doktor liturgiki na podstawie rozprawy: *Tajemnica kapłaństwa w celebracji roku liturgicznego w świetle Mszału rzymskiego Pawła VI*; wykładowca niektórych zagadnień z liturgiki w AWSD w Szczecinie; zaangażowany w Duszpasterstwo Szafarzy Nadzwyczajnych Komunii Świętej archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej. Kontakt e-mail: mateusz.pakulax@wp.pl